

“ТАСДИҚЛАНГАН”

“Ўзкимёсаноат” АЖ

Кузатув кенгашининг

2019 йил 21 июндаги

баёни билан

**“ЎЗКИМЁСАНОАТ” АЖнинг
2019 ЙИЛ УЧУН
БИЗНЕС РЕЖАСИ**

МУНДАРИЖА

1.	“Ўзкимёсаноат” АЖ ҳақида маълумот	3
2.	Саноатнинг мавжуд салоҳияти ва прогнози	5
3.	Бозор ва маркетинг концепцияси	9
4.	2020 йилнинг асосий натижалари	13
5.	2019 йил учун асосий вазифалар	15
6.	2019 йилги молиявий кўрсаткичларнинг прогнози	19

1. “Ўзкимёсаноат” АЖ ҳақида маълумот

Кимё саноати корхоналари ва ташкилотларини бошқариш тизимини такомиллаштириш ҳамда улар фаолиятининг иқтисодий самарадорлигини ошириш, тармоқ корхоналарини акциялаштириш жараёнларини чуқурлаштириш, кимё ишлаб чиқаришини ривожлантириш, техника билан қайта жиҳозлаш ва замонавийлаштириш учун хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг “Кимё саноатини бошқариш тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2001 йил 13 мартдаги 124-сон қарори билан “Ўзкимёсаноат” кимё саноати корхоналари уюшмаси тугатилди ва унинг ўрнига “Ўзкимёсаноат” давлат акциядорлик компанияси ташкил қилинди.

2004 йилда минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ва сотиш бўйича тўлиқ тузилмани яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг “Кимё саноати корхоналарини бошқариш тузилмасини такомиллаштириш ва қишлоқ хўжалигига агрокимё хизмати кўрсатишни яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида” 2004 йил 23 январдаги 33-сон қарорига мувофиқ “Ўзқишлоқхўжаликкимё” ДАК тугатилиб, “Ўзкимёсаноат” давлат акциядорлик компанияси таркибига “Қишлоқхўжаликкимё” ҲАЖ киритилди.

Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзкимёсаноат” давлат акциядорлик компанияси ташкилий тузилмасини қисман ўзгартириш тўғрисида” 2004 йил 31 мартдаги 154-сон ва “Машинасозлик тармогини ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2004 йил 5 майдаги 208-сон қарорларига асосан “Ўзкимёсаноат” ДАКнинг таркибига “Электрохимзавод” ҚК АЖ ва “Тошкент кимё илмий-тадқиқот институти” ДУК кўшилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 24 апрелдаги ПФ-720-сон Фармонида мувофиқ, “Ўзкимёсаноат” давлат акциядорлик компанияси “Ўзкимёсаноат” акциядорлик жамияти деб номланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўсимликларни ҳимоя қилиш ва қишлоқ хўжалигига агрокимёвий хизмат кўрсатиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2016 йил 24 октябрдаги ПҚ-2640-сон қарорига мувофиқ “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ ташкил этилди. “Ўзкимёсаноат” АЖ таркибидан 13 та “Қишлоқхўжаликкимё” ҲАЖ чиқарилиб, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ таркибига киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзкимёсаноат” АЖ бошқарув тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2017 йил 12 апрелдаги ПҚ-2884-сон қарори билан “Ўзкимёсаноат” АЖ ташкилий тузилмаси тасдиқланди ва жамиятнинг асосий вазифалари ва фаолияти белгилаб берилди:

ишлаб чиқариш сарф-харажатлари ва кимё корхоналари томонидан ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар таннархи даражасига таъсир ўтказувчи омилларни чуқур таҳлил этиш, ресурс ва энергия тежайдиган замонавий технология ва ускуналарни, ишлаб чиқариш жараёнлари ва сотувларни бошқаришнинг энг янги электрон-ахборот тизимларини жорий этиш, маҳсулотларнинг материаллар сифимини камайтириш, бошқарув ходимлари сонини ва ноишлаб чиқариш сарф-харажатларини оптималлаштириш ҳисобига ишлаб чиқариш харажатлари ва

маҳсулотлар таннархини тубдан пасайтириш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш;

тармоқда ишлаб чиқаришни янада диверсификациялашга, мамлакат минерал хом ашё ресурслари захираларини тобора чуқурроқ қайта ишлашга, юқори кўшилган қийматли харидоргир сифатли кимё маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ва тармоқ корхоналарида технологик хавфсизликни таъминлайдиган юқори технологияли замонавий ускуналар ва инновацион технологияларни тармоққа кенг жорий этишга йўналтирилган ягона техник сиёсатни амалга ошириш;

кимё саноати маҳсулотларининг жаҳон конъюнктураси тенденцияларини чуқур ўрганиш ва бунинг асосида жаҳон бозорларида харидоргир бўлган кимё буюмларининг хилма-хил турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, маҳаллий маҳсулотларни янги ташқи бозорларга олиб чиқиш;

импорт бўйича республикага олиб келинаётган кимё маҳсулотларини таҳлил қилиш ва кимё ишлаб чиқаришларини маҳаллийлаштириш даражасини муттасил чуқурлаштириб бориш, тармоқлараро саноат кооперациясини, шу жумладан, кичик тадбиркорлик субъектлари билан республикамизнинг йирик корхоналари ўртасида кооперация алоқаларини кенгайтириш;

республика қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларини агротехнология нормаларига мувофиқ мутаносиб нисбатдаги азот, фосфор, калий ва комплекс ўғитлар билан барқарор таъминлаш;

фаол инвестиция сиёсатини юритиш, лойиҳа ишлари, уларнинг экспертизасини такомиллаштириш, тармоққа тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш;

“Ўзкимёсаноат” АЖ тузилмасига кирувчи акциядорлик жамиятлари фаолияти самарадорлигини оширишга кўмаклашиш, уларда замонавий корпоратив бошқарув усулларини жорий этиш ва такомиллаштириш;

янги рақобатдош, инновацион технологиялар, маҳсулот турлари яратиш ва жорий этишга, маҳсулотга энергия ва ресурс сарфини камайтиришга, ишлаб чиқариш харажатларини қисқартиришга йўналтирилган илмий тадқиқотлар, шу жумладан, тармоқлараро илмий тадқиқотларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш;

замонавий корпоратив бошқарув усулларини эгаллаган, бозор шароитларида ишларни самарали ташкил эта оладиган муҳандис-техник ва бошқарув кадрлари малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш.

Белгиланган Дастурни амалда бажариш, кимё саноатини ривожлантириш ва диверсификациялашни жадаллаштириш, биринчи навбатда давлат активларини хусусий мулкка сотиш орқали корхоналардаги давлат улушини камайтириш ҳисобига саноатнинг инвестиция жозибадорлигини ошириш мақсадида кимё саноатида ислохотларни босқичма-босқич амалга ошириш бўйича тадбирлар режаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Кимё саноатини янада ислох қилиш ва инвестиция жозибадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2019 йил 3 апрелдаги ПП-4265-сон қарори билан тасдиқланди ва қуйидагилар асосий вазифалар этиб белгиланди:

тармоқнинг айрим корхоналари активларини маҳаллий ва хорижий инвесторларга сотиш орқали амалдаги ишлаб чиқаришларни модернизация қилиш ва кенгайтиришга тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш;

“Ўзкимёсаноат” АЖ ташкилий тузилмасини такомиллаштириш ва жамият бошқаруви органларининг мустақиллиги ва масъулиятини оширишга қаратилган корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий этиш;

кимё тармоғи корхоналарининг фаолияти самарадорлигини ошириш ва молиявий ҳолатини янада яхшилаш.

2. Соҳанинг мавжуд салоҳияти ва прогнози

Ўзбекистон кимё саноати мамлакат иқтисодиётининг узоқ муддатли ва барқарор ривожланишига замин яратадиган асосий сегментларидан биридир. Айнан кимё саноати деярли барча тармоқларни хом ашё, турли материаллар ва маҳсулотларни етказиб берувчиси бўлиб, уларнинг ривожланиш кўлами, йўналиши ва самарадорлигига сезиларли таъсир кўрсатмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон бозорида қатор йирик корхоналар фаолият юритмоқда, масалан “Навоийазот” АЖ, “Максам-Чирчик” АЖ, “Фарғонаазот” АЖ, “Аммофос-Максам” АЖ, “Дехқонобод калий заводи” АЖ, “Қўнғирот сода заводи” МЧЖ, “Биринчи резинотехника заводи” МЧЖ ва бошқалар.

Ўзбекистонда кимё саноатининг ишбилармонлик жозибадорлигининг асосий омиллари, аввало, зарур хом ашё, малакали меҳнат ресурслари, ривожланган алоқа тармоғи, банк ва юридик хизматлар тармоғи ҳамда нисбатан арзон энергия манбалари ҳисобланади.

Ташкил қилинганидан бошлаб Ўзбекистон кимё саноати биринчи навбатда минерал ўғитлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган эди. Ўзбекистон Республикасида кимё саноати корхоналарини ҳар томонлама ривожлантириш, иқтисодий ривожланишнинг ҳозирги босқичининг устувор миллий вазифалари билан боғлиқ.

Бугунги кунда кимё саноати муҳим ишлаб чиқариш, хом ашё ва илмий-техник салоҳиятга эга. Бу республика саноат ишлаб чиқаришининг қарийб 2 фоизини ташкил этади. Соҳада иш билан банд бўлганлар сони қарийб 32 минг кишини ташкил қилади.

Ишлаб чиқарилаётган кимёвий маҳсулотлар иқтисодиётнинг кўплаб тармоқлари эҳтиёжлари учун етказиб берилади: қишлоқ хўжалиги (минерал ўғитлар, дефолиантлар, кимёвий ўсимликларни химоя қилиш маҳсулотлари), мебель саноати (формалин, карбамид, карбамид-формалдегид смоласи), кон-металлургия саноати (натрий цианиди, полиакриламидлар, тиомочевина, нитрат кислотаси, аммиакли сув), электрон ва электротехник саноати (эпоксид смоласи), нефть ва газ саноати (унифлок, К-9 маҳсулоти, бурғилаш реагенти), қурилиш саноати (калцийланган сода, натрий нитрати), озиқ-овқат саноати (сирка кислотаси) ва бошқалар.

“Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналарини ишлаб чиқарадиган маҳсулотлар турига кўра, куйидаги асосий ишлаб чиқариш мажмуаларига ажратиш мумкин:

минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплекси;

энергетика, олтин казиб олиш, кимё саноати учун ноорганик моддалар ва кимёвий реагентлар ишлаб чиқариш мажмуаси;

ўсимликларни ҳимоя қилувчи кимёвий воситалар ишлаб чиқариши;

кальцийнацияланган сода ишлаб чиқариши;

полимер ва резина буюмлар ишлаб чиқариши.

Ҳозирги кунда “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналарида 170 дан ортиқ турдаги кимёвий маҳсулотлари ишлаб чиқарилади.

Ҳозирги босқичда саноатнинг асосий вазифаси, айниқса, муҳим турдаги маҳсулотлар учун хом ашё мустақиллигига эришиш учун янги турдаги маҳсулотларни ўзлаштириш орқали хом ашё импорти ҳажмини сезиларли даражада камайтиришдир. Ушбу мақсадга эришиш экспорт қилинадиган маҳсулотлар турини кенгайтириш ва рақобатбардошлигини ошириш, маҳаллий ресурслардан фойдаланиш, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини техник қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилиш, чет эллик шериклар билан қўшма корхоналар ташкил этиш ва хорижий инвестицияларни жалб қилиш орқали саноатнинг экспорт салоҳиятини оширишни ўз ичига олади. Саноатнинг замонавий тузилиши асосини ишлаб чиқарилган минерал ўғитлар, биринчи навбатда, азот ва фосфорли ўғитлар ишлаб чиқариш ташкил қилади, бу саноат ялпи маҳсулотининг ярмидан кўпини ташкил этади.

Сўнгги йилларда синтетик материаллар ва полимерларни ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш ҳамда истеъмол товарлари ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ривожланиб бормокда.

Ҳозирги кунда соҳа корхоналарида модернизация, ишлаб чиқариш цехларини қайта жиҳозлаш ва юқори технологиялар асосида ускуналарни янгилаш ишлари олиб борилмокда.

Жаҳон бозорида рақобатбардош, кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган замонавий корхоналарни яратиш ва мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш ва реконструкция қилиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш, шу жумладан хорижий ва ички инвестицияларни жалб қилиш орқали фосфорли ўғитлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш яқин келажакда кимё саноатини ривожлантиришнинг асосий устувор йўналишлари бўлиб қолмокда.

Умуман олганда, Ўзбекистон саноатининг асосий таркибий қисмларидан бири бўлган кимё саноатини ривожлантириш учун кенг истиқболли имкониятлар мавжудлигини таъкидлаш мумкин. Шу билан бирга, замонавий юқори технологияли ишлаб чиқаришларни яратишга, шунингдек маҳсулотлар учун янги бозорларни ривожлантиришга йўналтирилган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун дунёнинг етакчи ишлаб чиқарувчиларини жалб қилиш муҳим йўналиш бўлиб қолмокда.

Мустақиллик йилларида республикада қатор янги объектлар фойдаланишга топширилди, шу муносабат билан турдош тармоқлар учун хомашё базасини ривожлантириш зарурати юзага келди.

Тошкент вилоятида “Ангрен” махсус саноат зонаси ташкил этилиши билан “Конвейер ленталари, қишлоқ хўжалиги ва автомобил шиналари ишлаб чиқаришни ташкил этиш” лойиҳасини амалга ошириш учун ноёб имконият пайдо бўлди. Завод қурилиши Хитойнинг “Poly Technologies” компанияси томонидан амалга оширилди. Объектнинг биринчи босқичи 2018 йилнинг 4 чорагида фойдаланишга топширилди.

Ушбу лойиҳа нафақат маҳаллий “GM-Uzbekistan” автомобиль ишлаб чиқарувчисини автомобиль шиналари билан таъминлаш, балки кўшни мамлакатларга маҳсулот экспорт қилиш, кўшимча малакали иш ўринлари яратиш имконини беради.

Саноатдаги энг йирик корхона “Навоийазот” АЖда 3 та йирик инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Шундай қилиб, Хитойнинг “CAMCE Engineering” ва “HQC Shanghai” компаниялари консорциуми билан биргаликда саноат учун бутунлай янги маҳсулотлар – поливинилхлорид (ПВХ), шунингдек каустик сода ва метанол ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича лойиҳа амалга оширилмоқда.

Япониянинг “Mitsubishi Corporation” ва “Mitsubishi Heavy Industries” консорциуми билан ҳамкорликда янги аммиак ва карбамид ишлаб чиқариш қувватлари ташкил этилмоқда.

Бундан ташқари, Швейцариянинг “Casale” компанияси билан биргаликда нитрат кислота ишлаб чиқаришни янгилаш устида ишламоқда.

Ушбу лойиҳаларни амалга ошириш натижасида 2019 йилда “Навоийазот” АЖда 100 минг тонна ПВХ, 75 минг тонна каустик сода ва 300 минг тонна метанол ишлаб чиқарадиган замонавий комплексни фойдаланишга топшириш кўзда тутилган. Яна бир йилдан кейин 660 минг тонна аммиак ва 577,5 минг тонна карбамид ишлаб чиқариш қувватига эга янги ишлаб чиқариш комплекси фойдаланишга топширилади.

Айни пайтда “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналари кимёвий маҳсулотларининг қарийб 30 фоизини Жануби-Шарқий Осиё, Хитой, Эрон бозорларига, шунингдек кўшни мамлакатларга экспорт қилмоқда.

Шу билан бирга, кимёвий маҳсулотлар турлари ва ассортиментини кенгайтириш, маҳаллий хом ашё асосида ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, ишлаб чиқариш таннархини пасайтириш бўйича мавжуд имкониятлар тўлиқ қўлланилмаяпти ва республика қишлоқ хўжалигида фосфорли ўғитларга бўлган эҳтиёж қондирилмай қолмоқда.

Кимё саноатини янада диверсификация қилиш, янги ишлаб чиқаришларни яратишга тўғридан-тўғри сармояларни жалб қилиш ҳамда ички ва ташқи бозорда талаб қилинадиган маҳсулотлар турини кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Кимё саноатини янада ислоҳ қилиш ва инвестиция жозибadorлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2019 йил 3 апрелдаги ПҚ-

4265-сон қарори билан “2019-2030 йилларда кимё саноатини ривожлантириш дастури” тасдиқланди ва ҳисобланган қиймати 12,1 млрд. АҚШ доллариға тенг, шу жумладан 1,7 млрд. АҚШ доллари миқдоридан тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар ҳисобига 31 та инвестиция лойиҳасини амалга оширишни назарда тутувчи 2019-2030 йилларда кимё саноатини ривожлантириш дастури ҳисобидан амалга оширилади.

Дастур қуйидагиларни назарда тутди:

азотли, фосфорли, калийли ва мураккаб минерал ўғитларни, шу жумладан ушбу маҳсулотларни “Навоийазот” АЖ, “Самарқандкимё” АЖ, “Фарғонаазот” АЖ, “Қўкон суперфосфат заводи” АЖ, “Аммофос-Максам” АЖ, “Дехқонобод калий заводи” МЧЖ негизидан, шунингдек Сирдарё вилоятининг Янгиер шаҳри ва Навоий вилоятининг Томди туманида ишлаб чиқариш бўйича амалдаги қувватларни модернизация қилиш, кенгайтириш ҳамда энергия жиҳатидан самарадор янги қувватларни барпо этиш;

“Ўзбекнефтгаз” АЖ билан биргаликда ва етакчи хорижий компаниялар иштирокида ҳамда илғор технологиялар ва замонавий инновацион ишланмаларни қўллаган ҳолда полимер маҳсулотлари, шу жумладан полиэтилентерефталат (ПЭТ), поливинилхлорид (ПВХ), синтетик каучук, полистирол, полиуретан, полиол, акрилонитрил-бутадиен-стирол (АБС) пластик, полиакрилонитрил (ПАН) маҳсулотларини чиқариш бўйича янги ишлаб чиқаришларни барпо этиш;

тармоқ корхоналарининг мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш самарадорлигини, уларнинг негизидан иқтисодиёт тармоқларида талаб этилаётган кимёвий маҳсулотларнинг янги турларини, шу жумладан меламина, метиламин, формальдегидли, карбамид-формальдегидли ва меламина-формальдегидли сақичлар, этилацетат, озуқа тузи, натрий бикарбонати, хлор-сирка кислотаси, натрий нитрати, бутилацетат, тринатрий фосфат, нитроцеллюлоза, металлургия, нефтгаз ва тўқимачилик саноатлари учун реагентлар, катализаторлар ва кимёвий қўшилмалар, шунингдек, полимер фитинглар, биаксил йўналтирилган полипропилен пленкаси (БОПП), ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситалари ва уларни ишлаб чиқариш учун амалдаги моддаларни чиқариш бўйича ишлаб чиқариш кластерларини ташкил этиш;

Республика иқтисодиётини жадал ривожлантириш учун инновацион кимёвий технологияларни ривожлантириш, жаҳон стандартлари даражасига жавоб берадиган лойиҳалаш ишларини амалга ошириш, шунингдек кимё соҳасида юқори малакали кадрлар тайёрлаш учун инфратузилма ва тегишли шароитлар яратиш талаб этилади ҳамда соҳада илмий салоҳиятни ошириш.

Касбий маҳорат ва билим даражасини ошириш, ривожланган илмий ва ишлаб чиқариш алоқаларини шакллантириш, кимё соҳасида фанни ривожлантириш бўйича хорижий тажрибаларни жалб қилиш, илмий салоҳиятни кимё соҳасидаги инновацион ишланмаларга жалб қилиш мақсадида фанларни ишлаб чиқиш, илмий ғояларни ривожлантириш, фан, дизайн ва ишлаб чиқариш ўртасида яқин алоқаларни ўрнатиш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 25 октябрдаги ПҚ-3983-сон қарорига биноан Корея тадқиқот институти билан ҳамкорликда Кимёвий технологиялар ташкилоти (КРИСТ) томонидан “Кимё

технологиялари илмий-тадқиқот институти” ва “Ўзкимёсаноатлойиҳа” АЖ негизда илмий-лойиҳалаш институти – Кимё технологиялари марказини яратиш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

3. Бозор ва маркетинг концепцияси

Кимё саноати халқ хўжалигининг муҳим тармоқларидан бири бўлиб, кимёвий заводларда ишлаб чиқариладиган моддалар халқ хўжалигининг барча тармоқларида қўлланилади ва кундалик ҳаётнинг барча соҳаларида учрайди. Ҳар қандай мамлакатда кимёвий ишлаб чиқаришни ривожланиши умуман мамлакат тараққиёти билан боғлиқдир.

Қўшимча қиймати юқори бўлган маҳсулотларни экспорт қилиш корхоналарнинг қўшимча фойда олишини таъминлайди.

Бундан ташқари, бундай тармоқларнинг мавжудлиги маълум бир маҳсулотни чет элдан етказиб беришдан мустақилликни кафолатлаши мумкин.

Кенг маънода кимё саноати маҳсулотларининг аксарияти (рўзғор учун кимёвий моддалар ёки қурилиш бўёқлари назарда тутилмаса) аксарият ҳолларда кимёвий корхоналарнинг ўзлари учун хом ашё бўлиб, уларда юқори қийматга эга бўлган маҳсулотлар қайта ишланади. Бир неча босқичлардан кейингина хом ашё охириги истеъмолчига тўқимачилик, ёғочни қайта ишлаш, озиқ-овқат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, машинасозлик ва бошқа барча саноат маҳсулотлари шаклида етиб боради.

Бугунги кунда дунёдаги энг йирик кимёвий корпорациялар дунёнинг етакчи бешталигига кирган Dow Chemical, LyondellBasell ва DuPont каби америка компаниялари. Улардан ташқари, Қўшма Штатларда 170 йирик кимё корхоналари мавжуд. Уларнинг дунё бўйлаб 1700 та филиали ва 2800 та фабрикаси мавжуд.

Европанинг кимё компаниялари (Ғарбий ва Шарқий Европа, МДХ мамлакатлари) ҳозирги вақтда маҳаллий хомашё ва бошқа тармоқларнинг чиқиндиларидан фойдаланган ҳолда классик турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича позицияларни эгаллаб, бозорнинг бешдан бир қисмини эгаллаб турибди.

Европа минтақаси дунёдаги кимё маҳсулотларини экспорт қилувчи (42,5%) ва импорт қилувчи (35,3%) ҳисобланади. Углеводородларни ва махсус кимёвий моддаларни чуқур қайта ишлаш маҳсулотлари Европа Иттифоқида сотилишнинг ярмини ташкил этади. Асосий кимёвий моддалар, махсус кимёвий моддалар ва уй кимёвий моддалари экспорт қилинади. Европа Иттифоқи доирасидаги экспорт ташқи экспортга қараганда деярли икки баравар кўп (НАФТА мамлакатлари (АҚШ, Канада ва Мексика) ва Осиё).

2015 йил натижаларига кўра, Форбс дунёсининг етакчи ўнталигига Европа Иттифоқининг 6 та ишлаб чиқарувчиси киради: BASF, Bayer, LyondellBasell Industries, Air Liquide, Linde ва Syngenta. АҚШдан учта компания: Dow Chemical, EI du Pont de Nemours ва Monsanto. Ва Саудия Арабистонидан Saudi Basic

Industries. Рўйхатда 71% давлат мулки бўлган Хитой гиганти Sinopec компанияси мавжуд.

Сўнгги йилларда кимё ва нефть-кимё маҳсулотлари бўйича жаҳон бозорида муҳим таркибий ўзгаришлар рўй берди:

- энг йирик трансмиллий нефть компаниялари (ExxonMobil, Shell, British Petroleum, Total каби) нефть-кимё бизнесига киришди, улар хом ашё ва энергия кўрсаткичлари бўйича рақобатбардош устунликлари туфайли кучли мавқега эга бўлиб, баъзи маҳсулотларда (этилен, полиэтилен, бензол ва бошқалар) ҳатто етакчи ўрин;

- ривожланаётган мамлакатлар компаниялари (Саудия Арабистони, Мексика, Корея ва бошқалар) рақобатбардошлиги кўпинча давлат қўллаб-қувватлаши билан боғлиқ бўлган кимёвий ва нефть-кимё маҳсулотлари, бозорларига кирган;

- ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳажми бўйича Хитой кимё саноати дунёда учинчи ўринни эгаллади (АҚШ ва Япониядан кейин);

- яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари ўз маҳсулотларининг юқори нархдаги рақобатбардошлигини белгиловчи арзон углеводород хом ашёси асосида кимё ва нефть-кимё маҳсулотлари экспорт салоҳиятини оширмоқда;

- Хитой ва яқин Шарқ мамлакатларида кимё саноатининг жадал ривожланиши натижасида ишлаб чиқариш ва савдо-сотиқнинг янги марказлари шаклланимоқда, Осиё минтақасининг мавқеи мустаҳкамланмоқда, АҚШ ва Европанинг позициялари эса заифлашмоқда;

ривожланган мамлакатларнинг кимё компаниялари хом ашёнинг юқори нархлари туфайли йирик тоннажли маҳсулотлар бозорида рақобатбардошликни йўқотиши туфайли ишлаб чиқаришни ёпмоқдалар, юқори технологияли паст тоннаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан чуқур қайта ишлаш юқори технологиялар томон ўз инвестиция портфелини диверсификациялаштирамоқда.

Саноати ривожланган мамлакатлар юқори технологияли маҳсул материаллар ишлаб чиқаришнинг асосий қисмини инновациялар ва узоқ муддатли мақсадли қайта куриш орқали жамладилар. Шу билан бирга, кимё саноати учун асосий маҳсулотларнинг асосий етказиб берувчилари сифатида аҳамиятини йўқотмаган йирик саноат корхоналари арзон хом ашё ва арзон ишчи кучи билан таъминланган ҳудудларга фаол равишда кўчирилади. Масалан, Венесуэлада ишлаб чиқариш бирлигига (1 тонна) полиэтилен қувватини яратиш учун 0,9 минг АҚШ доллари керак бўлса, Швецияда эса бу қарийб 1,5 минг АҚШ долларини ташкил этади.

Жаҳон кимё саноати қиёфасини ўзгартирадиган жиддий омил – Яқин Шарқда нефть-кимё маҳсулотларининг фаол ривожланиши ва Россия маҳсулотларининг баъзи йирик истеъмолчилари, масалан Хитойнинг маҳсулотларни импорт қилишдан ўз ишлаб чиқаришига ва экспортига ўтишидир.

Халқаро экспертлар фикрига кўра, глобал кимё саноатининг йиллик ривожланиш даражаси 2,7%, шу жумладан ривожланаётган мамлакатларда бу кўрсаткич 5,5%, Европа Иттифоқида 2% бўлиши кутилмоқда.

CEFC экспортларининг прогнозига кўра, 2030 йилга келиб дунёда кимё ва нефть-кимё маҳсулотларини ишлаб чиқариш 2014 йилга нисбатан деярли икки бараварга ошади ва 6,25 трлн. Евро. Шу билан бирга, Хитой маҳсулотларининг улуши 44 фоизгача кўтарилади.

Хитой, яқин Шарқ ва Жануби-Ғарбий Осиёда кимё саноати ишлаб чиқариш қувватини кенгайтириш ушбу мамлакатларнинг кимё ва нефть-кимё маҳсулотлари жаҳон бозоридаги ўрнини сезиларли даражада ўзгартиради ва харидорлар учун рақобатни кучайтиради.

Катта тоннажли маҳсулотларни (аммиак, полиэтилен, полипропилен ва бошқалар) ишлаб чиқаришнинг замонавий технологик даражаси билан бирлик қувватларини ошириш орқали самарадорликни ошириш имкониятлари деярли тугади (оптимал даражага деярли эришилди).

Ҳозирги босқичдаги асосий вазифа – юқори қўшимча қийматли ишлаб чиқаришни ташкил этиш.

“Ўзкимёсаноат” АЖнинг маҳсулотларининг ҳозирги кунда тузилиши 75% даражадаги агрокимёвий маҳсулотлар, органик кимё - 8%, ноорганик кимё - 9%, кимёвий реагентлар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришдан иборат.

Бу органик ва ноорганик кимё ривожланишининг паст даражасидан далolat беради, бу эса инновацион ишланмалар ва технологияларни жорий этишни талаб қилади. Ушбу калциланган сода (190,0 минг тонна), каустик сода (14,0 минг тонна), натрий цианиди (28,0 минг тонна), хлор (6,0 минг тонна), метанол (6,4 минг тонна), хлорид кислотаси (15,0 минг тонна), препарат К-4 (7,0 минг тонна), формалин (3,0 минг тонна), сирка кислотаси (6,0 минг тонна), ацетон (2,0 минг тонна) ва бошқалар.

“Стратеги Партнерс” (Россия) томонидан олиб борилган маркетинг таҳлили шуни кўрсатдики, республика иқтисодиёт тармоқларининг кимёвий маҳсулотларга бўлган эҳтиёжи 1,7 млрд. АҚШ долларини ташкил этади. “Ўзкимёсаноат” АЖ томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар эҳтиёжнинг фақат 25 фоизини қоплайди, шунингдек маҳсулотнинг асосий қисми импорт қилинади. Шу билан бирга, синтетик толалар, полиэстер, олефинлар тўқимачилик, қурилиш, фармацевтика, автомобилсозлик ва бошқа саноат эҳтиёжлари учун мавжуд талабларга қарамадан республикада углеводород хом ашёсини қайта ишлаш даражаси паст (тахминан 15%, шундан “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналарида - 5%).

Жаҳон минерал ўғитлар бозорининг нарх сиёсати

Fertecon Nitrogen Report ҳисоботида кўра, карбамидга талаб ва таклифни таҳлил қилиш йилнинг тўртинчи чорагида кучли истиқболни кўрсатади. “Хим-курьер” ахборот агентлигининг хабар беришича, ноябрь ойининг ўрталарида ҳиндистонлик импортёр ММТС карбамид сотиб олиш бўйича тендерни етказиб берувчи минтақалар портларидан етказиб бериш шарти билан 2019 йил 7 январгача ёпиб қўйган. Компания 20 та етказиб берувчидан таклиф олди. ММТС импортчиси карбамидни Ҳиндистоннинг Ғарбий соҳили СФР тоннаси учун 333,73 доллардан ва

Ҳиндистоннинг Шарқий қирғоғи CFR тоннаси учун 335,19 доллардан сотиб олади. ММТС тендер нархлари асосида ҳисобланган Netback FOB Яқин Шарқ тоннаси учун 321-324 доллар, FOB Чина тоннаси учун 318-322 доллар, FOB Миср (Қизил денгиз портлари) учун тонна учун 318-322 доллар ва FOB Миср учун 307-310 доллар (Ўрта Ер денгизи портлари), тонна учун FOB Қора денгиз учун 301-304 доллар, Болтиқ денгизи учун FOB тоннасига 300-301 доллар. Шуни таъкидлаш керакки, савдогарнинг маржаси туширилмаган. “Хим-куръер” агентлиги таҳлилчиларининг фикрига кўра, ММТС 1-1,2 миллион тонна карбамид сотиб олади.

Мисрлик МОРСО ва НФС етказиб берувчилари 15 ноябрь куни Ҳиндистон бозорига жўнатиш шарти билан 50 минг тонна ва 50-60 минг тонна гранулаланган карбамидни ҳар бир тонна учун FOB Думят учун тахминан 305 доллар ва Адабия тоннаси учун 310 доллардан сотдилар. Маълумки, Eurochem Trading Ҳиндистонга етказиб бериш шарти билан 50 минг тонна тозаланган ўғитни сотиш бўйича музокаралар олиб бормоқда. Агентлик таҳлилчиларининг фикрига кўра, Eurochem Trading Ҳиндистонга етказиб бериш учун савдо компанияларига ҳар бири 50 минг тоннадан иборат иккита партияни юбориши мумкин.

10-19 ноябрь кунлари аммиакли селитра бозорида, “Хим-куръер” ва “Fertecop” маълумотларига кўра, Бразилияда талаб камлиги сабабли Қора денгизда нарх тонна учун 193 доллардан 185 долларга тушди. Бразилия ва Марокага илгари эришилган экспортга кўра, Болтиқбўйи мамлакатларида аммиакли селитралар нархи ўзгармай, бир тонна учун 183-189 долларни ташкил этди.

“Хим-куръер” маълумотларига кўра, жорий йилнинг октябрь ойи охирида калий хлориднинг глобал бозоридаги асосий воқеа “Petrokimia Gresik” томонидан эълон қилинган майда турдаги ўғит маҳсулотини сотиб олиш бўйича тендернинг якунлари эди. 2018 йил ноябрдан 2019 йил апрелгача Индонезиянинг ўғит ишлаб чиқарувчиси бир нечта етказиб берувчилар томонидан 400 минг тонна майда турдаги калий хлориднинг тоннасини 315 доллардан Индонезияга етказиб беради. Ушбу шартнома Жануби-Шарқий Осиёда нархларнинг янги мезонини белгилаб берди. Ушбу минтақада харидлар мавсуми давом этмоқда.

Ноябрь ойининг бошларида БКК ва Уралкали 15 минг тонна ва 20 минг тонна гранулаларни Вьетнамга сотди, шу йилнинг ноябрь ва декабрь ойларида Вьетнамга жўнатиш шарти билан тоннасига 340 доллардан нарх белгиланди. Бундан ташқари, БКК Ҳиндистоннинг RCF компаниясига 105 минг тонна майда турдаги ўғитни CFR Индия тоннаси учун 290 доллардан етказиб беради. Ҳиндистонда калийнинг янги шартномавий нархи, шунингдек ҳукумат томонидан ўғитларга бериладиган субсидияларнинг ва рупий курсининг кескин пасайиши ҳисобига Ҳиндистоннинг ички бозорида калий нархи келгуси экиш мавсумида 35% га кўтарилиши кутилмоқда. Бу, ўз навбатида, калийли ўғитларни сотиб олишнинг қисқаришига олиб келиши мумкин.

Америка Кўшма Штатларида калий хлоридга талаб кам, ноябрь ойи бошларида фермерлар йиғим-терим ишлари билан банд бўлади. Об-ҳаво намлиги октябрь ойининг кўп қисмида ҳосилни йиғиб олишга тўсқинлик қилди. АҚШда ўғитлар нархлари FOB Янги Орлеанда тоннаси учун 283-285 долларни ташкил

этди. Бразилияда истеъмолчиларнинг фаоллиги юкори. У ерда гранулаланган махсулотни CFR тоннаси учун 345-360 долларга сотиб олиш мумкин. Юк ташиш ставкаларининг янгиланиши фониди майда ва донадор махсулотлар нархлари доираси кенгайтирилди. Болтиқбўйи портларида майда калий хлоридни Болтиқ денгизи худудида FOB тоннаси учун 248-275 доллардан, Канада портларида эса Ванкуверда FOB тоннаси учун 260-290 доллардан сотиб олиш мумкин. Болтиқ денгизи худудида гранулалар FOB тоннаси учун 253-325 доллар ва Ванкуверда FOB бир тонна учун 298-330 доллар. Жаҳон бозорида калийли ўғитларнинг дефицити сақланиб қолмоқда.

“Ўзкимёсаноат” АЖ таркибига кирадиган корхоналар томонидан минерал ўғитларнинг улгуржи савдоси товар-хом ашё биржасида амалга оширилади, биржа савдоларида улгуржи харидорлар “Агрокимехимоя”худудий АЖ, кластерлар ва бошқа истеъмолчилар ҳисобланади.

Минерал ўғитлар ва бошқа кимёвий махсулотларни экспорт қилиш ҳажми ҳар йили ҳукуматнинг минерал ўғитларни ишлаб чиқариш ва сотиш баланси тўғрисидаги қарорлари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Товарлар ва хизматлар экспорти прогнози тўғрисида” ги қарори билан белгиланади.

Саноат корхоналари ҳар йили 42-44 турдаги товарларни экспорт қиладилар. Асосий махсулотлар: аммиакли селитра, карбамид, аммоний сульфат, калий хлорид, кальцийнацияланган сода, аммофос, аммиак, натрий хлорат ва бошқалар.

Республика корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган минерал ўғитлар дунёнинг 30 дан ортиқ мамлакатларига экспорт қилинмоқда.

Экспорт учун устувор йўналишлар Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари (Ҳиндистон, Вьетнам, Шри-Ланка, Бангладеш, Малайзия ва бошқалар). Экспорт салоҳияти - 350-400 минг тонна.

Йилига 450 минг тоннагача минерал ўғитлар салоҳиятига эга бўлган қўшни мамлакатлар – Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон ва Афғонистон, Эрон, Туркия – 100 минг тоннадан ортиқ минерал ўғитларни экспорт қилиш учун стратегик ва иқтисодий жиҳатдан фойдали бўлиб қолмоқда.

4. 2020 йилнинг асосий натижалари

4.1. Соҳанинг асосий кўрсаткичлари.

2018 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан келиб чиқиб, қуйидаги асосий вазифалар белгилаб олинган эди:

- саноат ишлаб чиқаришининг барқарор ўсишини таъминлаш;
- 380,6 миллион долларга тенг миқдорда капитал қўйилмаларни ривожлантириш билан инвестиция лойиҳаларини амалга оширилишини таъминлаш;

- маҳсулот таннархини 7,8 фоизга пасайтириш бўйича тадбирларни амалга ошириш;

- саноатнинг экспорт салоҳиятини ошириш;

- акциядорлик жамиятлари самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарувнинг замонавий усуллари жорий этиш.

- тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни кенг жалб қилиш ва шу асосда акциядорлик жамиятлари самарадорлигини ошириш, корпоратив бошқарувнинг замонавий усуллари жорий этиш.

“Ўзкимёсаноат” АЖ бошқаруви мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини барқарорлаштириш, энергия сарфини камайтириш ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга қаратилган ишларни давом эттириш баробарида стратегик аҳамиятга эга бўлган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш бўйича ишларни жадаллаштирди.

2018 йилнинг якуни бўйича соҳада қуйидаги кўрсаткичларга эришилди:

- саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш прогнози 103,4%га бажарилди;

- Инвестиция дастурига мувофиқ ривожланиш 122,4%ни ташкил этди.

- маҳсулот таннархини пасайтириш бўйича чора-тадбирлар дастури 107,6%га бажарилди;

- маҳсулот экспорти бўйича прогноз 100,2 %га бажарилди.

Шу билан бирга, минерал ўғитлар ишлаб чиқариш прогнозининг бажарилиши 94,8% ташкил этди:

- азотли ўғитлар - 93,3%;

- фосфорли ўғитлар - 101,6%;

- калийли ўғитлар - 96,8%.

Азотли ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича режа бажарилмаслигининг асосий сабаблари қуйидагилардир: куз-қиш мавсумида тизим корхоналарига табиий газ етарли миқдорда етказиб берилмаганлиги. Жумладан, 2018 йил биринчи чорагида табиий газ таъминотидаги муаммолар сабабли “Фарғонаазот” АЖда ишлаб чиқариш тўлиқ тўхтатилиб, “Максам-Чирчиқ” АЖда ишлаб чиқариш минимал даражага туширилганлиги сабабли азотли ўғитлар бўйича ишлаб чиқариш режаси бажарилмади. Шунингдек “Навоийазот” АЖдаги асосий технологик ускуналарнинг қоникарсиз техник ҳолати сабабли ўғитлар бўйича ишлаб чиқариш режаси бажарилмади.

Йил давомида қазиб олинган сильвинит рудасидаги калий хлориднинг ўртача концентрациясида режадаги 26% ўрнига 21-25% гача камайганлиги туфайли калийли ўғитлар ишлаб чиқариш режаси бажарилмади.

4.2. Минерал ўғитларни ишлаб чиқариш ва сотиш балансининг бажарилиши тўғрисида.

2018 йил учун минерал ўғитларни ишлаб чиқариш ва сотиш балансига мувофиқ ишлаб чиқарувчи корхоналар ҳисобот йилида республика

истеъмолчиларига биржа савдолари орқали жами 884,66 минг тонна (88,6%), шу жумладан, азотли - 721,37 минг тонна (86,5%), фосфорли - 132,6 минг тонна (99,5%) ва калийли - 30,69 минг тонна (96,5%) минерал ўғитлар сотилди.

Минерал ўғитларнинг экспорт ҳажми 367,2 минг тоннани (106,7%), шу жумладан азотли - 217,4 минг тоннани (113,9%), фосфорли - 10,5 минг тоннани (313,2%) ва калийли - 139,3 минг тоннани (92,9%) ташкил этди.

5. 2019 йилдаги асосий вазифалар

2019 йилдаги асосий вазифалар қуйидагилардан иборат:

- саноат ишлаб чиқаришининг барқарор ўсишини таъминлаш;
- 2019 йилда 457,1 миллион долларга тенг инвестицияларни ўзлаштириш ва истиқболли лойиҳаларнинг амалга оширилишини таъминлаш;
- соҳанинг экспорт салоҳиятини ошириш;
- тармоқдаги айрим корхоналар активларини ички ва хорижий инвесторларга сотиш орқали мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш ва кенгайтиришга тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишни рағбатлантириш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;
- тармоқ корхоналарининг молиявий барқарорлигини кучайтириш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш.

5.1. Саноат ишлаб чиқаришининг барқарор ўсишини таъминлаш.

2019 йилда саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатини 118,7 фоизга таъминлаш режалаштирилган.

“Ўзкимёсаноат” АЖ бизнес режаси тизим корхоналарининг саноат ишлаб чиқариши прогноз параметрлари асосида ишлаб чиқилган.

Саноат ишлаб чиқаришининг ўсишига минерал ўғитлар ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни ошириш, автомобиль ва қишлоқ хўжалиги шиналари, конвейер ленталарини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, шунингдек ПВХ, метанол ва каустик сода ишлаб чиқариш комплексини ишга тушириш ҳисобига эришиш кўзда тутилган.

5.2. 2021 йилда инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш.

2019 йил Инвестиция дастурига мувофиқ йиллик ўзлаштириши 457,1 миллион доллар бўлган 5 та инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш кўзда тутилган, шу жумладан:

“Навоийазот” АЖда поливинилхлорид (ПВХ), каустик сода ва метанол ишлаб чиқариш мажмуасини қуриш - 40,4 млн. доллар;

“Навоийазот” АЖда аммиак ва карбамид ишлаб чиқариш қурилиши ташкил этиш - 325,0 млн. доллар;

“Навоийазот” АЖда нитрат кислота ишлаб чиқаришни ташкил этиш - 90,3 млн. доллар;

“Полиэтилен обой ишлаб чиқаришни ташкил этиш” - 0,1 млн. доллар;

“Тўқимачилик саноати учун кимёвий моддалар ишлаб чиқаришни ташкил этиш” - 1,3 млн. доллар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Кимё саноатини янада ислох қилиш ва инвестиция жозибадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2019 йил 3 апрелдаги 4265-сон қарори билан 2019-2030 йилларда “Ўзкимёсаноат” АЖ фаолиятида ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш ва модернизациялашнинг асосий йўналишларини амалга ошириш, асосий маҳсулотларни қайта ишлашни чуқурлаштириш, активлардан оқилона фойдаланиш ва замонавий бошқарув усуллари жорий этиш бўйича “Йўл харитаси” тасдиқланган.

2019 йилда қуйидаги 5 та инвестиция лойиҳасининг бажарилиши назарда тутилган:

- “Фарғонаазот” АЖ базасида полиэтилен девор қоғози (обой) ишлаб чиқаришни ташкил этиш (март ойида);

- фитинг ишлаб чиқариш бўйича “Жиззах пластмасса заводи” АЖда лойиҳаларни амалга ошириш (июнь ойида);

- “Аммофос-Максам” АЖда фосфат ўғитлари ишлаб чиқаришни модернизация қилиш (сентябрь ойида);

- “Навоийазот” АЖда поливинилхлорид (ПВХ), каустик сода ва метанол ишлаб чиқариш иншоотлари мажмуасини куриш (сентябрь ойида);

- кимёвий қўшимчалар ишлаб чиқариш бўйича “Жиззах пластмасса заводи” АЖ да лойиҳаларни амалга ошириш (декабрь ойида).

5.3. Соҳанинг экспорт салоҳиятини ошириш.

Саноат корхоналарининг экспорт салоҳиятини ошириш мақсадида “Ўзкимёсаноат” АЖ тизимида ташқи савдо компанияси – экспорт-импорт операциялари бўйича ягона агентлик “Ўзкимёимпекс” МЧЖ ташкил этилди.

Мазкур МЧЖ фаолиятининг йўлга қўйилиши қуйидаги афзалликларни беради:

- маҳсулотларни экспорт қилиш, шунингдек корхоналарнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун хом ашё ва материаллар импорти бўйича ягона ташқи савдо маркетинг стратегиясини яратиш;

- ташқи бозорда ягона бренд остида маҳсулот экспортида иштирок этиш, шунингдек брендни ноҳақ рақобатдан ҳимоя қилиш;

- корхоналарнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун хом ашёни узлуксиз етказиб бериш учун хом ашё базасининг мавжудлиги;

- узок муддатли ҳамкорлик тўғрисида ишончли тарқатиш тармоғини ташкил этиш.

2019 йилда маҳсулот экспортининг прогноз параметрларини бажариш учун “Ўзкимёимпекс” МЧЖ томонидан тегишли келишувлар ва шартномалар тузилди.

Бундан ташқари, “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналари “Ўзкимёимпекс” МЧЖ билан биргаликда маркетинг тадқиқотларини кучайтириш орқали янги савдо бозорларини ривожлантириш бўйича ишларни давом эттиради.

Хукуматлараро комиссиялар кун тартибига “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналари томонидан кимёвий маҳсулотлар экспортини (Туркменистон, Хитой, Туркия, Қозоғистон ва бошқалар) ташкил этиш бўйича таклифлар киритилади

Логистика (автомобиль ва контейнер транспорти) ни оптималлаштириш ва транспорт йўлақларидан самарали фойдаланиш (Бандар Аббос порти орқали Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларига ўғитларни етказиб бериш) бўйича ишлар давом эттирилади.

5.4. Соҳадаги алоҳида корхоналар активларини маҳаллий ва хорижий инвесторларга сотиш бўйича чора-тадбирлар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Кимё саноатини янада ислох қилиш ва инвестиция жозибадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2019 йил 3 апрелдаги ПҚ-4265-сон қарорига ва кимё саноатида ислохотларни босқичма-босқич амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар режасига мувофиқ хўжалик юритувчи субъектларнинг устав капиталидаги давлат ва “Ўзкимёсаноат” АЖ акцияларини сотиш назарда тутилган:

а) инвестиция ва ижтимоий мажбуриятларни қабул қилиш шarti билан потенциал инвесторлар билан тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориш йўли орқали:

“Самарқандкимё” АЖ устав капиталидаги 60,35 фоиз давлат акциялари ва “Ўзкимёсаноат” АЖнинг 39,65 фоиз акцияларини экологик жиҳатдан зарарсиз замонавий кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш шarti билан “ноль” харид қийматида сотиш;

“Қўнғирот сода заводи” МЧЖ устав фондидаги “Ўзкимёсаноат” АЖнинг 51 фоиз улушини корхонанинг ишлаб чиқариш қувватини йилига 200 минг тоннадан 450 минг тоннагача ошириш ва янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун инвестицияларни жалб қилиш шarti билан бозор қийматида сотиш;

“Қўкон суперфосфат заводи” АЖ устав капиталидаги 70,54 фоиз давлат акциялари ва “Ўзкимёсаноат” АЖнинг 25 фоиз акцияларини “Индорама” (Сингапур) компаниясига суперфосфат ишлаб чиқариш қувватини 100 фоизга, соф ҳолда 63 минг тоннага етказиш ва янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича инвестиция ва ижтимоий мажбуриятларни қабул қилиш шarti билан 4,3 млн АҚШ доллари миқдорида сотиб олиш қийматида;

б) бозор қиймати бўйича рақобатбардош савдоларда:

“Фарғонаазот” АЖ устав капиталидаги 48,05 фоиз давлат акциялари ва “Ўзкимёсаноат” АЖнинг 2,95 фоиз акцияларини инвестор томонидан аммиак ишлаб чиқариш қувватини йилига 660 минг тоннага, карбамидни 600 минг тоннага,

аммиакли селитрани 700 минг тоннага ва азот кислотасини 530 минг тоннага етказиш бўйича инвестиция мажбуриятларини қабул қилиш шарти билан танлов савдоларида бозор қийматида сотиш;

в) бозор қиймати бўйича очик кимошди савдосида:

“Электркимёзавод” ҚК АЖ устав капиталидаги “Ўзкимёсаноат” АЖнинг 26,14 фоиз акцияларини очик савдоларда бозор қийматида;

д) “Жиззах пластмассазаводи” АЖ устав капиталидаги 25 фоизгача акцияларни дастлабки босқичда бирламчи оммавий таклифни (IPO) ўтказиш асосида;

д) куйидагилар орқали:

“Дехқонобод калий заводи” МЧЖни акциядорлик жамиятига ўзгартириш ҳамда жамиятнинг устав капиталидаги 51 фоиз ва ундан ортиқ акцияларни потенциал инвесторлар мавжуд бўлганда ва улар томонидан грануланган хлорли калий, калий сульфати ва калий тузларининг бошқа турларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш, юк ташувчи осма йўл ва ташки электр таъминоти линиялари қурилишини яқунлаш бўйича инвестиция, шунингдек, ижтимоий мажбуриятларни қабул қилиш шарти билан тўғридан-тўғри музокаралар ўтказиш орқали сотиш имкониятини назарда тутган ҳолда танлов савдоларда бозор қийматида;

“Биринчи резинотехника заводи” МЧЖни акциядорлик жамиятига ўзгартириш ва жамият устав капиталининг 51 фоизгача бўлган миқдорда қўшимча чиқарилган акцияларни потенциал инвесторлар мавжуд бўлганда ва тушган маблағларни жамият инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга ҳамда жалб этилган кредитларни сўндиришга йўналтирган ҳолда уларни тўғридан-тўғри музокаралар ўтказиш орқали реализация қилиш имкониятини назарда тутган ҳолда очик савдоларда бозор қийматида сотиш.

5.5. Соҳа корхоналарининг молиявий барқарорлигини ошириш бўйича тадбирларни амалга ошириш.

2018 йилда 100% олдиндан тўлов асосида минерал ўғитларни сотиш бўйича биржа механизмини жорий этиш, ишлаб чиқариш рентабеллигини таъминлашни ҳисобга олган ҳолда корхоналар томонидан кимёвий маҳсулотлар нархларини мустақил равишда шакллантириш бўйича кўрилган чора-тадбирлар натижасида ишларни барқарорлаштириш ва ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш даражаси оширилди, шунингдек “Ўзкимёсаноат” АЖ корхоналари молиявий-иқтисодий соғломлаштирилди.

2019 йилда корхоналарнинг молиявий барқарорлигини ошириш бўйича ишлар куйидаги ишлар давом эттирилади:

- маҳсулот таннархини пасайтириш бўйича чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш;

- маблағлардан янада оқилона фойдаланишни таъминлаш мақсадида тармоқ корхоналарининг самарасиз активлари учун харажатларни оптималлаштириш;

- асосий бўлмаган активларни ва фойдаланилмаётган объектларни (шу жумладан, устахоналар, иншоотлар ва унга туташ худудларни) сотиш ва бошқалар.

6. 2019 йилги молиявий кўрсаткичларнинг прогнози

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Кимё саноатини бошқариш тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2001 йил 13 мартдаги 124-сон қарорига мувофиқ “Ўзкимёсаноат” АЖ ижро бошқарувини юритиш жамиятнинг даромадлари ҳисобига амалга оширилади (“Ўзкимёсаноат” АЖнинг саноат ташкилотлари устав фондларидаги улуши дивидендлари ҳисобига).

2019 йил якунидаги ижро этувчи идоранинг молиявий натижаси корхоналардан тушган дивидендлар ва бошқа ажратмалар кўринишидаги тушумлар ҳисобидан 2018 йил охири ва 2019 йилда ижро апаратини сақлаш харажатларидан шаклланади.

Акциядорлик жамиятларининг 2018 йилдаги молия-хўжалик фаолияти натижаларига кўра, жамият даромадларини дивидендлар кўринишида ҳисоблаш Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Валюта бозорини либераллаштириш шароитида иқтисодиётнинг базавий тармоқларини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг биринчи галдаги чора-тадбирлари тўғрисида” 2017 йил 4 сентябрдаги 3253-сон қарорига мувофиқ амалга оширилди. 2016-2018 йилларнинг якунлари бўйича “Ўзкимёсаноат” АЖ ҳамда унинг таркибига кирувчи акциядорлик жамиятлари ва корхоналарга давлат улуши бўйича ҳисоблаб қўшилган дивидендларни капиталлаштириш, уларни Ўзбекистон Республикасининг Инвестиция дастурига киритилган инвестиция лойиҳаларини молиялаштиришга, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда инвестиция мақсадларига жалб этилган кредитлар ва қарзларни тўлашга мақсадли йўналтириш юзасидан топшириқ берилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасида кимё саноатини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2018 йил 25 октябрдаги 3983-сон қарорида (10-банд) Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига “Ўзкимёсаноат” АЖ ва унинг таркибига кирувчи корхоналарнинг устав капиталидаги давлат улуши бўйича 2019-2021 йиллар якунларига кўра ҳисобланадиган дивидендлар инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш, шу жумладан инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун жалб этилган кредитлар ва қарзларни тўлашга йўналтириш шarti билан капитализация қилиш вазифаси белгиланган (Ўзбекистон Республикаси давлат бюджетига йўналтириладиган 30 фоиз миқдоридаги дивидендлар бундан мустасно).

**2019 йил учун "Ўзкимёсаноат" АЖ саноат корхоналарининг
асосий молиявий-иқтисодий кўрсаткичлари**

№	Кўрсаткичлар номи	Улчов бирлиги	2017 йил амалда	2018 йил амалда	2019 йил режа	2018 йилга нисбатан ўсиш сўрьати,%
1.	Саноат маҳсулотлар ҳажми	млрд.сўм	2 743,7	4 179,7	6 961,4	118,7
2.	Минерал ўғитларни ишлаб чиқариш (100% соф ҳолда), жами	минг.тонна	1 141,9	1 170,8	1 270,7	108,5
	шу жўмладан:					
	азотли ўғитлар	минг.тонна	854,8	848,0	917,3	108,2
	фосфат ўғитлари	минг.тонна	119,1	140,4	165,0	117,5
	калийли ўғитлар	минг.тонна	168,0	182,4	188,4	103,3
3.	Соф фойда	млрд.сўм	14,5	198,5	384,6	х

"Ўзкимесаноат" АЖ учун 2019 йилда амалга ошириладиган инвестиция лойиҳалари доирасида инвестицияларни ривожлантириш прогнози

млн.долл.

№ п/п	Ташаббускорлар ва лойиҳалар номи	Лойиҳа қуввати	Амалга ошириш муддатлари	Хорижий ҳамкор / кредитор	Лойиҳанинг умумий қиймати*	01.01.2019 йилга кутилаётган қолдиқ	2019 йил учун ўзлаштириш прогнози				
							Жами	шу жумладан молиялаштириш манбалари бўйича			
								ўз маблағлари	ФРРУ	туғридан-туғри хорижий инвестициялар ва кредитлар	давлат кафолати остидаги хорижий кредитлар
	Жами				1 707,1	998,6	457,1	52,3	105,0	1,4	298,4
1	"Навоийазот" АЖ да аммиак ва карбамид ишлаб чиқариш объектларини қуриш	аммиак - 660 минг.тн.; карбамид - 577,5 минг.тн.	2015-2020 й.	ДЖЕЙБИК (Япония)	985,7	725,5	325,0	20,0	105,0		200,0
2	"Навоийазот" АЖ базасида поливинилхлорид (ПВХ), каустик сода ва метанол ишлаб чиқариш иншоотлари мажмуасини қуриш»	ПВХ - 100 минг.тн.; каустик сода - 71,8 минг. тн. и метанол - 300 минг. тн.	2015-2019 й.	Эксимбанк КНР	500,1	121,9	40,4	10,1			30,3
3	"Навоийазот" АЖ да нитрат кислота ишлаб чиқаришни ташкил этиш»	кучсиз нитрат кислота - 500 минг.тн.	2015-2019 й.	1) «Коммерцбанк» 57,8 млн.долл. (Германия) 2) «Кредит Суис» 57,8 млн.долл. (Швейцария)	216,6	149,8	90,3	22,2			68,1
4	"Фарғонаазот" АЖ да полиэтилендан тайёрланган замонавий обой ишлаб чиқаришни ташкил этиш»	7820 минг.дона	2017-2019 й.	"Winhousing" Жанубий Корея	3,1	0,1	0,1			0,1	
5	Жиззах вилоятида "Туқимачилик саноати учун ёрдамчи кимёвий моддалар ишлаб чиқаришни ташкил этиш"	8,2 минг.тн	2019 й.	«Helbeto Tukutem Urunlari» (Туркия)	1,6	1,3	1,3			1,3	

**2019 йилга "Ўзкимесаноат" АЖ саноат корхоналари таркибида
ишлаб чиқариш таннархини камайтириш учун мақсадли кўрсаткичлари**

№	Корхонанинг номи	Ўлчов бирлиги	Прогноз пасайиши	шу жумладан::							
				ишлаб чиқариш харажатлари					билвосита харажатлар		
				жами	шулардан:				жами	шулардан:	
энергия манбаларини тежаш	хом ашё ва материаллар харажатларини оптималлаштириш	технологик ва бошқа йўқотишларни камайтириш	бошқа ишлаб чиқариш харажатлари ва операцион харажатларни камайтириш		АУПни сақлаш харажатларни камайтириш	қўшимча харажатларни камайтириш					
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
"Ўзкимесаноат" АЖ		%	4,1	3,9	3,4	0,4	1	0,2	0,2	0	0,2
		млн.сўм	702 028	160 150	60 849	53 954	8 235	37 112	541 878	100	541 778
шу жумладан:											
1.	"Навоийазот" АЖ	%	7,1	4,1	0,3	1,8	0,5	1,6	0,03		3,0
		млн.сўм	123 837	71 553	5 009	30 792	8 235	27 517	52 284		52 284
2.	"Максам-Чирчик" АЖ	%	2,8	0,7	0,6	0,02		0,1	2,1		2,1
		млн.сўм	40 717	10 930	8 517	338		2 075	29 787		29 787
3.	"Ферганаазот" АЖ	%	7,0	4,5	3,1	1,4			1,0		2,5
		млн.сўм	89 455	57 902	39 534	18 368			31 553		31 553
4.	"Аммофос-Максам" АЖ	%	4,8	1,4	0,6	0,5		0,3	3,3		3,3
		млн.сўм	41 583	12 359	5 428	4 456		2 475	29 224,0		29 224
5.	"Деҳқонобод калийли заводи" АЖ	%	49,8	0,66	0,02			0,6	49,20		49,2
		млн.сўм	393 928	5 201	156			5 045	388 727		388 727
6.	"Кўнғирот сода заводи" МЧЖ	%	4,4	0,8	0,8				3,6	0,04	3,6
		млн.сўм	12 508	2 205	2 205				10 303	100	10 203

**Инвестиция дастурига киритилган лойиҳаларни амалга ошириш,
маҳаллийлаштириш дастури ҳамда 2019 йилга мўлжалланган касаначиликни
ривожлантириш дастури орқали яратилган янги иш ўринлари
ДАСТУРИ**

№	Корхона номи	Янги иш ўринлари яратиш дастури				
		Жами	шу жумладан			
			инвестиция дастурига буйича	маҳаллийлаштири ш дастури буйича	саноатни ривожлантириш дастури буйича	касачиликни ривожлантириш дастури буйича
1	"Навоийазот" АЖ	430	430			
2	"Ферганаазот" АЖ	50	50			
3	"Жиззах пластмасса" АЖ	20	20			
	ЖАМИ:	500	500			

"Ўзкимёсаноат" АЖ томонидан 2019 йилга мўлжалланган саноат ишлаб чиқариш прогнози

(МИНГ.ТОНН)

Маҳсулот Номи	2018 йил амалда	2019 йил режа	I чорак	II чорак	III чорак	IV чорак
Минерал ўғитлар (100% с.х.) - жами:	1 170,8	1 270,7	313,6	338,4	296,5	322,2
азотли ўғитлар	848,0	917,3	230,8	244,1	210,5	231,9
фосфат ўғитлари	140,4	165,0	37,8	43,9	43,4	39,9
калийли ўғитлар	182,4	188,4	45,0	50,4	42,6	50,4
НРК - ўғитлар	33,4	70,0	13,0	19,5	18,5	19,0
Паст зичликли аммоний нитрат	32,2	60,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Куастик сода	14,2	20,0	4,9	5,0	5,0	5,0
ҲМД	7,1	7,2	2,0	2,2	1,8	1,2
Натрий Нитрат	3,2	3,8	0,9	1,0	1,0	1,0
Натрий цианиди	28,1	31,0	7,6	7,7	7,8	7,8
Тиомочевина	1,9	2,0	0,5	0,5	0,5	0,5
ПВХ	-	11,5				11,5
Калцийланган сода	188,6	192,0	49,9	52,8	35,4	53,9
Полиэтилен плёнка	2,11	1,5	0,21	0,72	0,28	0,30
Полиэтилен қувурлар	1,93	3,0	0,3	0,9	0,9	0,9
Автомобил шиналари (минг. дона)	479,4	1607,5	186,1	460,0	480,0	481,5
Қишлоқ хўжалик шиналари (минг. дона)	5,9	112,0	12,2	36,0	32,0	31,8
Конвейер лентаси (минг.п.м.)	48,6	63,0	13,7	17,3	15,2	16,8

**"Ўзкимёсаноат" АЖ ижроия аппаратини 2017-2019 йиллар давомида
МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРНИНГ ҚИЁСИЙ ТАҲЛИЛИ**

(минг сўм)

Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	2017 йил		2018 йил		2019 йилга режа			
		режа	амалда	режа	амалда	I чорак	I ярим йил	9 ойлик	йиллик
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишдан соф тушум	10								
Сотилган маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларнинг таннари	20								
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари) (сатр.010-020)	30								
Давр харажатлари, жами (сатр.050+060+070+080), шу жумладан:	40	5 965 153	11 532 340	18 878 947	17 903 898	4 883 295	11 345 882	19 852 020	28 919 648
Сотиш харажатлари	50								
Маъмурий харажатлар	60	4 251 290	5 597 300	11 950 431	10 448 990	3 523 999	7 594 520	13 237 607	19 392 586
Бошқа операцион харажатлар	70	1 713 863	5 935 040	6 928 516	7 454 908	1 359 296	3 751 361	6 614 413	9 527 062
Ҳисобот даврининг солиқ солинадиган фойдадан келгусида чегириладиган харажатлари	80								
Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	90	184 819	401 349	239 432	420 241	41 271	83 271	125 271	167 271
Асосий фаолиятнинг фойдаси (зарари) (сатр. 030-040+090)	100	-5 780 334	-11 130 991	-18 639 515	-17 483 657	-4 842 024	-11 262 611	-19 726 749	-28 752 377
Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами (сатр.120+130+140+150+160), шу жумладан:	110	6 943 390	12 766 427	22 201 636	36 802 177	35 083 066	44 455 464	55 137 664	55 144 464
Дивидендлар шаклидаги даромадлар	120	4 256 523	9 230 482	22 006 023	36 703 151	35 076 231	44 441 829	55 117 229	55 117 229
Фоизлар шаклидаги даромадлар	130								
Молиявий ижарадан даромадлар	140								
Валюта курси фарқидан даромадлар	150	2 686 867	3 427 795	195 613	99 026	6 835	13 635	20 435	27 235
Молиявий фаолиятнинг бошқа даромадлари	160		108 150						
Молиявий фаолият бўйича харажатлар (сатр.180+190+200+210), шу жумладан:	170	28 635	156 344	57 569	113 484	5 463	10 963	16 463	21 963
Фоизлар шаклидаги харажатлар	180								
Молиявий ижара бўйича фоизлар шаклидаги харажатлар	190								
Валюта курси фарқидан зарарлар	200	28 635	156 344	57 569	113 484	5 463	10 963	16 463	21 963
Молиявий фаолият бўйича бошқа харажатлар	210								
Умумхўжалик фаолиятининг фойдаси (зарари) (сатр.100+110-170)	220	1 134 421	1 479 092	3 504 551	19 205 036	30 235 580	33 181 891	35 394 453	26 370 124
Фавқулоддаги фойда ва зарарлар	230								
Фойда солиғини тўлагунга қадар фойда (зарар) (сатр.220+/-230)	240	1 134 421	1 479 092	3 504 551	19 205 036	30 235 580	33 181 891	35 394 453	26 370 124
Фойда солиғи	250								
Налог на сверприбыль	251								
Фойдадан бошқа солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар	260								
Ҳисобот даврининг соф фойдаси (зарари) (сатр.240-250-260)	270	1 134 421	1 479 092	3 504 551	19 205 036	30 235 580	33 181 891	35 394 453	26 370 124

**"Ўзкимёсаноат" АЖ ижро аппарати учун
2019 йилга мўлжалланган молиявий натижалар**

(минг сўм)

п/п №	Кўрсаткичлар номи	2018 йил		2019 йил режа	шу жумладан чораклар бўйича:			
		режа	амалда		1 чорак	2 чорак	3 чорак	4 чорак
1	Давр харажатлари	18 878 947	17 903 898	28 919 648	4 883 295	6 462 587	8 506 138	9 067 628
	- Маъмурий харажатлар	11 950 431	10 448 990	19 392 586	3 523 999	4 070 521	5 643 086	6 154 979
	- Бошқа операцион харажатлар	6 928 516	7 454 908	9 527 062	1 359 296	2 392 065	2 863 052	2 912 649
2	Асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадлар	239 432	420 241	167 271	41 271	42 000	42 000	42 000
3	Асосий фаолиятдан олинган фойда (зарар)	-18 639 515	-17 483 657	-28 752 377	-4 842 024	-6 420 587	-8 464 138	-9 025 628
4	Молиявий фаолиятдан олинган даромад	22 201 636	36 802 178	55 144 464	35 083 066	9 372 398	10 682 200	6 800
	- Дивидендлар шаклидаги даромадлар	22 006 023	36 703 151	55 117 229	35 076 231	9 365 598	10 675 400	
	- Валюта курси фарқидан даромадлар	195 613	99 026	27 235	6 835	6 800	6 800	6 800
5	- Бошқа даромадлар (фоизлар)							
6	Молиявий фаолиятдан боғлиқ харажатлар	57 569	113 484	21 963	5 463	5 500	5 500	5 500
	- Фоизлар шаклидаги харажатлар							
	- Валюта курси фарқидан зарарлар	57 569	113 484	21 963	5 463	5 500	5 500	5 500
7	Умумхўжалик фаолиятининг фойдаси (зарари)	3 504 551	19 205 037	26 370 124	30 235 580	2 946 311	2 212 562	-9 024 328
8	Солиқлардан олдинги молиявий натижа	3 504 551	19 205 037	26 370 124	30 235 580	2 946 311	2 212 562	-9 024 328
9	Даромад солиғи							
10	Бошқа солиқлар							
11	Соф фойда	3 504 551	19 205 037	26 370 124	30 235 580	2 946 311	2 212 562	-9 024 328

"Ўзкимёсаноат" АЖ бошқарув орган самардорлик муҳим кўрсаткичлари

N	Кўрсаткичлар	Баллар	2019 йилга мақсадли кўрсаткичлари			
			1 чорак	1 ярим йиллиги	9 ой	йил
I. Асосий самардорликнинг муҳим кўрсаткичлари						
1	Солиқлар ва амортизациялар ҳамда бошқа фоиз тўловлари амалга оширилгунга қадар олинган фойда (EBITDA - Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization)	x	x	x	x	x
2	Харажатлар ва даромадлар нисбати (CIR - Cost Income Ratio)	x	x	x	x	x
3	Жалб қилинган капитал рентабеллиги (ROCE - Return on Capital Employed)	x	x	x	x	x
4	Акциядор капиталининг рентабеллиги (ROE - Return On Equity)	x	x	x	x	x
5	Акциядор инвестициясининг рентабеллиги (TSR - Total Shareholders Return)	x	x	x	x	x
6	Активлар рентабеллиги	10	0,05	0,05	0,05	0,05
7	Абсолют ликвидлик коэффициенти	30	1,2	1,2	1,2	1,0
8	Молиявий барқарорлик коэффициенти	30	400,0	400,0	400,0	54,9
9	Кредитор қарздорликнинг кунлик айланмаси	x	x	x	x	x
10	Дебитор қарздорликнинг кунлик айланмаси	x	x	x	x	x
11	Тўлов қобилияти коэффициенти	30	23,0	23,0	23,0	2,5
12	Дивиденд ҳисобланиши	0	0	0	0	0
13	Дебиторлик қарздорлигини камайтириш даражаси (белгиланган вазифага нисбатан %да)	x	x	x	x	x
	Жами:	100				
II. Қўшимча самардорликнинг муҳим кўрсаткичлари ("Ўзкимёсаноат" АЖнинг тизимдаги саноат корхоналарининг фаолият кўрсаткичлари)						
1.	Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати (%)	15	110,0	112,8	110,0	118,7
2.	Инвестицияларни ўзлаштириш (млн.долл.)	20	113,6	252,0	369,4	457,0
3.	Маҳсулотларни сотишдан соф тушуми (млрд. сўм)	15	1 492,2	3 517,8	5 230,7	7 078,6
4.	Соф фойда (млрд. сўм)	25	102,8	256,5	299,3	384,6
5.	Маҳсулотларни сотишдан рентабеллик, %	25	6,5	15,4	13,0	11,4
	Жами:	100				